

odpuščala sta si vse v sedanjosti in čutila sta, da je ta ljubezen izpremenila oba . . .

Poprej se je miril Gurov v žalostnih úrah s preudarki, kakršnikoli so mu prihajali na um, a sedaj mu ni bilo do preudarkov. Čutil je v srcu globoko sočuvstvo, hotel je biti odkrit, iskren in nežen . . .

»Nehaj, dobra moja,« ji je govoril. »Dovolj si jokala, — nehaj! Daj, pogovoriva se sedaj. Morebiti najdeva kak izhod.«

Potem sta se dolgo posvetovala, govorila o tem, kako bi se jima ne bilo treba skrivati pred ljudmi, varati jih, živeti v različnih mestih in se na dolgo razhajati. Kako bi se oprostila iz teh neznosnih mrež?

»Kako? Kako?« je izpraševal on in se prijemal za glavo. »Kako?«

In zdelo se je, da samo še malo — in izhod bo najden, in takrat se bo začelo novo, prekrasno življenje. In obema je bilo jasno, da je do konca še daleč — daleč, in da se najzamotanejše in najtežavnejše šele pričinja . . .

Friderik Velbič,

vsled svojih študij po Afriki slaven slovenski botanik.¹⁾

Spisal Peter pl. Radics.

ekateri nemški geografski časopisi in za njimi razni dnevnikarji²⁾ so bili pred kratkim prinesli zanimivo vest, da je nemška naselbina v južnozpadni Afriki krstila letos na železniški progi »Swakopmund-Windhock« neko postajo na ime: Welwitsch.

Ta postaja stoji v tistem kraju, kjer je leta 1860. botanik Welwitsch (Velbič), po rojstvu svojem Slovenec, zasledil neko čudno drevo, ki ga je potem angleški botanik Hooker našemu Velbiču na čast imenoval *Welwitschia mirabilis*.

To imenovanje je bilo, kakor pišejo nemški geografski časopisi, razveselilo vse botanike sveta, posebno pa avstrijske. Kakor bi ne bili tudi Slovenci ponosni na svojega slovitega rojaka, čigar ime nosi imenovana afriška železniška postaja!

¹⁾ Viri: Wunschmann: »Allg. deutsche Biografie«. XLI. pag. 699. — Kerner: »Pflanzenleben« 1896, pag. 689. — Sievers: »Afrika« 1891, p. 172.

²⁾ N. pr. »Slovenski Narod« z dne 14. febr. t. l.

Mislím, da ustreže »Ljubljanski Zvon« aktualnemu zanimanju svojih čitateljev, ako jim podam po želji uredništva kratko biografsko črtico o Velbiču.

*

Friderik Velbič — ali, kakor se je po nemški ortografiji sam pisal, Welwitsch — se je bil porodil leta 1807. pri staroslavni Gospe Sveti na Koroškem. Njegov oče je bil posestnik. Že v svoji mladosti je rad pohajal po pisanih lokah in temnih gozdovih in občudoval domače rastlinstvo. Dovršivši gimnazijo, je ustregel želji svojega očeta in se vpisal na juridični fakulteti dunajskega vseučilišča. Ali jus mu ni ugajal, in zato je prestopil na medicinsko fakulteto. Ker ni dobival več podpore od doma, služil si je kruha s tem, da je pisal za razne liste glediško kritiko. Njegovi učitelji so bili med drugimi: Jacquin, Hoft in Trattinik. Kmalu se je začel pečati s prirodoznanstvom sploh, posebno z botaniko in objavil je v tej stroki leta 1834. svojo prvo razpravo pod zaglavjem: »Beiträge zur kryptogamischen Flora Unterösterreichs«. Za ta spis je dobil nagrado mesta dunajskega. L. 1836. je postal doktor medicine.

L. 1839. je šel po nalogu würtemberškega popotnega društva na Azorske in Kapverdske otoke preiskavat tamošnje rastlinstvo. Pomudivši se nekaj časa v Londonu, je prišel meseca julija v Lisabono. Tukaj pa je ostal do l. 1853. in je študiral floro portugiško. Prevezel je bil tudi nadzorstvo nad botaniškimi vrtovi v Lisaboni in Coimbri. L. 1853. je potoval po nalogu portugiške vlade z neko znanstveno ekspedicijo na zapadno afriško pobrežje. Še istega leta je došel v Loando, glavno mesto Angole. Ko je preiskal v prirodoznanskem oziru primorske kraje, potoval je v notranjo deželo, kjer je na svojih dveletnih raziskavanjih na polju flore in favne veliko pretrpel. V teh krajih nekje se je bil sešel l. 1854. s slavnim Livingstonom. To znanje je imelo na Velbiča velik vpliv. Opustil je namreč svojo prvotno namero, da bi šel poprek Afrike do vzhodnoafriških portugiških naselbin, ter je potoval v Pungo Andongo. To svojo pot je tudi opisal v zanimivi geografski črtici, v kateri pravi, da je vsa ta pokrajina en sam velikanski botaniški vrt z najzanimivejšo tropiško vegetacijo. L. 1859. je obiskal primorje Benguele, Kap Negro in pa visoko planoto Huillsko, ki se mu je zdela podobna Švici.

Blizu Kapa Negra pa je našel Velbič tisto že imenovano čudeno drevo, ki so ga domačini imenovali »tumbo«, Anglež Hooker pa ga je krstil na ime: *Welwitschia mirabilis*.

Črez sedem let se je Velbič povrnil v Lisabono, potem pa, da bi svojo rastlinsko zbirko uredil in književno obdelal, v London. Vsled nekih intrig ga je obdolžil lisabonski parlament po krivem, da je hotel s svojimi prirodoznanskimi zbirkami obogateti, in mu je ustavil denarno subvencijo. Velbič je moral zdaj svoje študije nadaljevati na svoje stroške. L. 1872. je nastal v njegovem londonskem stanovanju požar, in njegove znamenite afriške botaniške zbirke so prišle v veliko opasnost. Velbič je vsled te nezgode obolel na živcih, začel hirati in je umrl dne 20. oktobra istega leta 65 let star.

Vrhu raznih manjših razprav je spisal Velbič delo v latinskem jeziku: »Sertum Angolense« (v »Transactions of Linn' Association«). Velbičeva prirodznanska zbirka je bila ogromna. Razdelili so si jo med seboj: Berlinski herbar, botaniški vrt na Dunaju, deželni muzej koroški, British-Museum, muzeji v Parizu, Kopenhagenu in v Rio de Janeiru, dalje portugiška vlada, akademija znanosti v Lisaboni in še nekateri drugi zavodi.

Književne novice

Ivan Plantan: Potovanje na Severni rtič (kap). (Ponatisk iz »Planinskega Vestnika«.) V Ljubljani 1900. Natisnila Klein in drug. 65 strani. Vel. 8°. — Cena 40 h.

Ta spis moramo prištevati najboljšim potopisom v našem jeziku. Gospod Ivan Plantan nam opisuje svoje potovanje na Severni rtič v lepem popularnem jeziku. Živo se je zanimal za prirodne lepote nam tako oddaljene Skandinavije, imel pa je vedno odprte oči tudi za kulturne in narodopisne razmere severnih dežel. Najlepša partija v njegovih prirodnih slikah je opis viharja na morju. Te preopasne ure je opisal gosp. avtor z živahno fantazijo in dramatično dikcijo. Iz opisov velikih skandinavskih mest in njih visoke prosvete pa se slovenski čitatelj lahko nauči marsičesa. Če še omenim, da je ves potopis osoljen z obilim humorjem, povedal sem v bistvu vse, kar diči zanimivi Plantanov potopis. Rojaki, ki radi potujejo, naj bi g. Plantana posneli in tudi opisavali svoja potovanja kakor on; saj se ta literarna stroka pri nas, žal, jako malo goji; edini »Planinski Vestnik«, glasilo »Slovenskega planinskega društva«, jo častno zastopa že 7. leto. A. Askerc.

»Za bratoljubje«. Povest za slovensko ljudstvo. Spisal Janko J. Drameljski. Izdal in založil pisatelj. Tiskal D. Hribar v Celju. 1901. — Povest za slovensko ljudstvo imenuje g. Drameljski svoje delo. Kako težko je spisati ljudstvu kaj takega, da bi mu ugajalo, ali da bi ga celo zadovoljilo, to ve oni, ki je že kdaj kaj pisal v enak namen; to bi lahko tudi posebno še povedala družba sv. Mohorja, ki leto za letom zaman išče v to pripravnih povesti. Prav zato sem pa vzel nekam nezaupno v roko knjigo z gorenjim naslovom,